דל מעבר לגיגרא · בכולה שמעתא אמר דרוחב המשכן י׳ אמות וקשה לר״י דאמרא ליה להש״ס הא דילמא המשכן היה רוחבו י״א אמה והקרשים נאמר שלא היה עוביין אלא חצי אמה ושני קרשים למקצעות המשכן היו סותמות אמה אויר מכאן ומאן אמה העולפת ברוחב הקרש כנגד עובי הקרשים שלצד לפון ודרום ומאי חזית למימר איפכא שחצי אמה לכאן וחצי אמה [לכאן] הוא למלאות מסכרן הסוכל ואמה עובי להיות כנגד עובי הקרש הדרומי והצפוני ואומר ר״י דמכיון עולמיס ליפון לה שהיה אורכו שנים אמה ורוחבו עשרים ה״נ במשכן רחבו שנים אורכו: **תנא** בנס היה עומד · אומר ר״י דהכא דקאמר שבריח התיכון היה מסבב ג׳ רוחות פליגא אברייתא דמלאכת המשכן דהתם אמר שלא היה נס אלא היו שם ממשה שנים למעלה אחד מתחיל מתחילת אורך המשכן עד חצי והשני מתחיל משם ואילך עד סוף הרוח ומעמה היו שני בריחים כזה הענין אבל האמצעי היה הולך מרוח מזרח עד רוח מערב והייתו מן הקלה אל הקלה ולא היה מקוף כל שלש רוחות: שתי

אמר שמואל ביתרות. ת״ר קרשים מלמטן עוביין = אמה ומלמעלן כלין והולכין עד כאצבע שנאמר יהיו תמים על ראשו ולהלן הוא אומר תמו נכרתו דברי רבי יהודה רבי נחמיה אומר כשם שמלמטן עוביין אמה כך מלמעלן עוביין אמה שנאמר יחדיו והכתיב תמים? ההוא דליתו שלמין ולא ליתו דניסרא, ואידך נמי הכתיב יחדיו? ההוא דלא לישלחופינהו מהדדי, בשלמא למ״ד בשם שמלמטן עוביין אמה הייגו דכתיב ולירכתי המשכן ימה תעשה ששה קרשים ושני קרשים תעשה למקצעות דאתי פותיא דהני ממלי ליה לסומכא דהני אלא למ״ד מלמטן עוביין אמה מלמעלן כלין והולכין עד כאצבע האי עייל והאי נפיק? דשפי להו כי טורין* והבריח התיכון בתוך הקרשים תנא בנס היה עומד. ואת המשכן תעשה עשר יריעות אורך היריעה האחת שמנה ועשרים באמה שדי אורכייהו לפותיא דמשכן במה הויא עשרין וחמני דל עשר לאיגרא, פשא להו ט׳ להאי גיסא וט׳ להאי גיסא: לר׳ יהודה מיגליא אמה דאדנים לר׳ נחמיה מיגליא אמה דאדנים שדי פותייהו לאורכא דמשכן, כמה הויא ארבעין דל תלתין לאיגרא, פשא להו י׳. לר׳ יהודה מכסיא אמה דאדנים לר׳ נחמיה מיגליא אמה דאדנים, ועשית יריעות עזים לאהל ונו׳ אורך היריעה האחת שלשים באמה וגו׳ שדי אורכייהו לפותיא דמשכן כמה הויא תלתין דל עשר לאיגרא, פשא להו עשר לאהאי גיסא ועשר להאי גיסא לר׳ יהודה מיכסיא אמה דאדנים לר׳ נחמיה מיגליא אמה דאדנים תניא נמי הכי: והאמה מזה והאמה מזה בעודף: לכסות אמה של אדנים דברי ר׳ יהודה ר׳ נחמיה אומר לכסות אמה של קרשים: שדי פותייהו לאורכיה דמשכן כמה הויא מ״ו ארבע דל תלתין לאיגרא, פשא להו ארבע סרי, דל תרתי לכפלא דכתיב: וכפלת את היריעה הששית אל מול פני האהל פשא להו תרתי סרי: בשלמא לר׳ יהודה הייגו דכתיב חצי היריעה העודפת תסרח אלא לר׳ נחמיה מאי תסרח תסרח מחברותיה תנא דבי ר׳ ישמעאל: למה משכן דומה לאשה שמהלכת בשוק ושפוליה מהלכין אחריה ת״ר חדוקים היו קרשים וחלולים היו האדנים ונראין

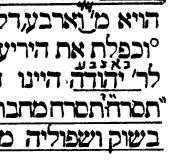

דקרש אחד שבדרום ובצפון למעלה כלה בעביו וקרש ההוא טוחן במקצוע רחב אמה וחצי אמה בולט ויוצא לדרום מלמעלה חוץ מעביו של דרומי וכן לצפון: **דשפי לפו** · לרוחב ב׳ קרשים שבמקצוע ומקצרן למעלה מרחבן שלא יהיו בולטין: **כי עורים** · ההריס הללו שהן משופעין [מב׳ לדדים]: **בנס היה עומד** · שאחר שהקרשים טולן נתונין בחדרים לצפון למערב ולדרום היה טותנו ומבריח לשלשת הרוחות ואין לך אומן יכול לעשות כן ובנס היה נכפף מאליו: **דל עשר לאיגרא** · לרחב חצי המשכן שהוא י׳ אמות: **לרבי יהודה** · דאמר למעלה כלין עוביין של קרשים לכאצבע אין ממעטין ביריעות וכשפורסן לרחב המשכן עופלות תשע אמות לצפון ומכסין ט׳ אמות לקרשים מבחוץ ואמה של אדנים מגולה שהאדנים נכנס אמה וחצי אמה והקרשים חרוצין למטה באמצע חצי אמה רחב בגובה אמה ונשאר חצי אמה לכאן וחצי אמה לכאן והן שתי ידות לקרש האחד ומחסר מן הידות מבחוץ ומשני צידיהן לרוחב על עובי דופני האחדן כשטעון שתי הידות בשני אדנים כדי שיהיו הקרשים תכופות ומשולבות אמה אל אחותה ולא יהא עובי האחדן מפסיק ביניהן: **לרבי נחמיה** · דאמר אף מלמעלה עוביין אמה ממעט עובי הקרשים הדרומיות והצפוניות אמה לכאן ואמה לכאן באורך היריעות ואינן עופלות אלא ח׳ אמות לכל לד: **מיגליא אמה מן הקרשים** · חוץ לאדנים ואמה לאדנים: **שדי פותייהו לאורכא דמשכן** · לאחר שחברו ה׳ יריעות לבד וכל אחת ד׳ אמות רחב הרי כ׳ אמות וכנגדן במחברת הסנים שהיא של ה׳ יריעות הרי מ׳ ל׳ מהן הויין גג למשכן לאורכו ועשר העודפות: לרבי יהודה דאמר אין עובי קרשים שבמערב ממעט בהו נמלא היו״ד אמות סוף תלויות ומכוסות כל י׳ אמות של אורך הקרש הרי אף האדנים של לד מערבי מכוסין: **ועשית יריעות עזים** · אלו יריעות עליונות הפרוסות על יריעות התחתונות העליונות קרויות אהל כלומר לגג ומכסה והתחתונות קרויות משכן עצמו שהן לעני תכלת וארגמן ותולעת שני: **מיכסיא אמה דאדנים** · שנחתכת מגולה מן התחתונות יכסה העליונות: **לרבי נחמיה מיגליא אמה דאדנים** · ושולפה של יריעה זו הולך לכסות אמה דקרשים אלא כסוה התחתונות: **בעודף** · שיריעות האהל עודפות על יריעות המשכן ב׳ אמות יהיה סרוח על כיסוי התחתונות לכסות מה שלא כיסוהו: **ארכעים וארבע** · ד״ל יריעות היו: **פרטי דכפלא** · שהיתה טוה רוחב אלי יריעה על רוח מזרחית שלא היו שם קרשים שהוא פתח לאהל כיסוהו: **בשלמא לרבי יהודה** · דאמר שבי הקרשים לא ממעט ביריעות הייגו דכתיב חצי היריעה העודפת בעליונות יותר מן התחתונות תסרח על אחורי המשכן סרוח על כל אורך הקרשים והאדנים של מערב ונגררות בתרן: **מאי אסרח** · אמה אחת נגררת ותו לא שהרי שבי הקרשים מעיבו בה אמה: **מאכסרוסיס** · אלי היריעה סרוחה מחברותיה אמה ממנה לכסות האדנים ואמה נגררת: **ושיפוליס** · שולי בגדיה כך היתה יריעה של אחריו נגררת בתרן: **מרוליס היו קרשים** · כמו שפירשתי אלי אמה בחמלע רחבו ממטה בגובה אמה וגשאלין הידות לכאן ולכאן וגם הם חרוצים מבחוץ כשיעור עובי דופן האחדן ברחב ובגובה אמה עד האחרן לרוכב על האחדן שיהו משולבות קרש לעצ(ע)קרש ולא יפסיק עובי שני האדנים ביניהם: **ומגולים היו האדנים** · שבאותו חלל היו תוקעין ידות הקרשים: ונראין

אמר שמואל ביתרות · אלו היו מקורות מלמטה אלא יתרות היו וריוח ביניהן כעין לוחן אלנו הטעויות להבין עניים · ולי נראה פי׳ דלמטי כמו לוכא דספרי החמור במעמות (ד׳ לב.) והוא גלוח״ן בלע״ז שמבקע מקל אחד בראשו ונשך בו דפי הקונטרס והכי קאמר רב כהנא בלמטי לא היה טוחן ריוח בין כל סדרא וסדרא כדקאמרת דמתוך שהסדר גבוה ג׳ קרשים כל אחד רחבו אמה וחצי ומשבו קצר שהוא אמה של עובי ותו לא הרי הן עופלות זו על זו אלא מוסיב שתי שורות של שלש שנים זו אצל זו כמין לוכא ששתי ללעות הלוכא סמוכות זו לזו כן מוסיב לראש הטבלה האחת ומחזיקות זו לת זו ונמצא מקום מוסב הסדר ב׳ אמות וכן עושה לראש השני ואמת הריוח בלמעלה ופרכינן היכא מנח להו לקרשים אבבה דטבלה והא עבלה גופה מקורה הוא ותינח לידיהן וביניהן כו׳ כדפרי׳ וללשון רבותי אין לשון הגיגרא נראה כפירוש ולמה הוצרכו אותן עבעות כאן לשלחופיהו לקרשים שבשני סדרים הפנימית שלא יהו עבעותיהן מכוונין זו כנגד זו: **ולהלן הוא אומר אמו נכרסו** · מה תמו האמור כאן לשון כלייה אף תמים האמור כאן לשון כלייה: **שנאי יחדו** · כולן שוות: **דלא לייפי דנסרא** · קרש אחד מב׳ חתיכות: **דלא לישלחופינהו** · אחד לפנים ואחד לאחר אלא מוסיב הקרשים מכוונין זה אצל זה שיעמדו הקרשים מכוונים עוביה של זו כנגד עוביה של זו: **ואפי׳ פותיא דסני ומגלא פומכא דסני** · שכשהוסיב שני קרשים למערב נמלא רחבן תשע אמות והמשכן רחבו י׳ נמלא חסר הכותל חצי אמה לצפון וחצי אמה לדרום ומביא שני קרשים אחד למקטע זה ואחד למקטע זה ומוסיבן אצל הנס ורוחב הקרש אמה וחצי נמלא חצי האמה ממלא וסותם חסרון הקיר מערבי והאמה מכסה עביו של קרש הדרומי החיצון נמלאו הזויות סוין מבחוץ שני חודי הקרשים סמוכין יחד וכן לצפון: **כפי ייל וכפי נפיק** · דכיון דקרש אחד בחורך היריעות ואינן עופלות אלא ח׳ אמות לכל לד: **מיגליא אמה מן הקרשים** · חוץ לאדנים ואמה לאדנים: **שדי פוסייהו לאורכא דמשכן** · לאחר שחברו ה׳ יריעות לבד וכל אחת ד׳ אמות רחב הרי כ׳ אמות וכנגדן במחברת הסנים שהיא של ה׳ יריעות הרי מ׳ ל׳ מהן הויין גג למשכן לאורכו ועשר העודפות: לרבי יהודה דאמר אין עובי קרשים שבמערב ממעט בהו נמלא היו״ד אמות סוף תלויות ומכוסות כל י׳ אמות של אורך הקרש הרי אף האדנים של לד מערבי מכוסין: **ועשית יריעות עזים** · אלו יריעות עליונות הפרוסות על יריעות התחתונות העליונות קרויות אהל כלומר לגג ומכסה והתחתונות קרויות משכן עצמו שהן לעני תכלת וארגמן ותולעת שני: **מיכסיא אמה דאדנים** · שנחתכת מגולה מן התחתונות יכסה העליונות: **לרבי נחמיה מיגליא אמה דאדנים** · ושולפה של יריעה זו הולך לכסות אמה דקרשים אלא כסוה התחתונות: **בעודף** · שיריעות האהל עודפות על יריעות המשכן ב׳ אמות יהיה סרוח על כיסוי התחתונות לכסות מה שלא כיסוהו: **ארכעים וארבע** · ד״ל יריעות היו: **פרטי דכפלא** · שהיתה טוה רוחב אלי יריעה על רוח מזרחית שלא היו שם קרשים שהוא פתח לאהל כיסוהו: **בשלמא לרבי יהודה** · דאמר שבי הקרשים לא ממעט ביריעות הייגו דכתיב חצי היריעה העודפת בעליונות יותר מן התחתונות תסרח על אחורי המשכן סרוח על כל אורך הקרשים והאדנים של מערב ונגררות בתרן: **מאי אסרח** · אמה אחת נגררת ותו לא שהרי שבי הקרשים מעיבו בה אמה: **מאכסרוסיס** · אלי היריעה סרוחה מחברותיה אמה ממנה לכסות האדנים ואמה נגררת: **ושיפוליס** · שולי בגדיה כך היתה יריעה של אחריו נגררת בתרן: **מרוליס היו קרשים** · כמו שפירשתי אלי אמה בחמלע רחבו ממטה בגובה אמה וגשאלין הידות לכאן ולכאן וגם הם חרוצים מבחוץ כשיעור עובי דופן האחדן ברחב ובגובה אמה עד האחרן לרוכב על האחדן שיהו משולבות קרש לעצ(ע)קרש ולא יפסיק עובי שני האדנים ביניהם: **ומגולים היו האדנים** · שבאותו חלל היו תוקעין ידות הקרשים: ונראין

ר׳ יהודה

יריעות בד 28×4 : 10

יריעות עזים 30×4 : 11

[גיגים׳ הערוך שון פרסי טוח דבר שרחב ומתקצר וסולך למעלה]

מטבן - מבן אל

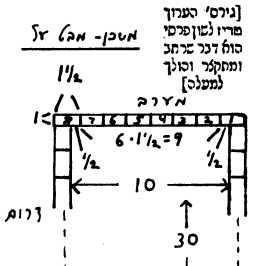

גלוין השרים גמ׳ שדי פותייהו. ע״ל דף כח ע״ל תוס׳ ד״ה חוץ קרשים:

נוסא מה בענין צורת הקרשים למעלה מבנה ר׳ יהודה ר׳ נחמיה

נוסא ביקרי המשכן (עד צשי) מידות ב. צורת הנחתן ג. מלה ע שניים מבנה ◇ ב׳ שבת ל״ט ב׳ ס׳ (מאיר) ב - בב ב - יריעות עזים

בנות הנחת כ״ס״ (מאיר)

*) [רב שמואל בר יהודה אמר ר׳ אלעא אמר ר׳ יהודה אמר ר׳ כשם שמלמטן עוביין אמה כך מלמעלן עוביין אמה כך מלמעלה עוביין אמה היכי משכחת לה עגלה שאינה מקורה ופריק רב כהנא תמצא עגלה שאינה מקורה בוטן שאין על העגלה קרשים אלא אסבי בלבד פירוש עגלה זו עשויה ב׳ קורות ארוכות וב׳ קצרות בראשיהן כגון מלבנות המטה. והאמצע מגולה ומניחין באמצעה לרחבה קורה יוצאה חוץ לעגלה ב׳ אמות ומחצה מן הצד האחר ומכניסין האופנים בראשי הקורה היוצאות חוץ לעגלה ומסמיכין ע״ג העגלה הקרשים תחתיים שנים ושלישים ועוד בארבעת מקצועי העגלה ד׳ עצים ארוכים קבועים ועומדים כמין כנופי המטה וראשיהן משופעין ואחרי שמסמיכין העגלה מביאין ד׳ קרשים כשיעור אסבי שנים מהן ארוכים כאורך העגלה וב׳ מהן ארוכין בשיעור רוחב העגלה נקובים כל אחד ואחד ומכנים אלו הקרשים נקבים בראשי העצים העומדים כמין כנופי הארמון לאורך העגלה והקצרים לרוחב העגלה ונמצאו אלו העצים העומדין בארבעת מקצועי העגלה כמין קירום מחזיקין הקרשים שלא ישמטו לא לארכן ולא לרחבן והן כמין מסגרות שסוגרין בעד הקרשים מכל הצד ואלמלא האסבי היו הקרשים רוחין העצים ונופלין ויש מי שעושין אסבי הללו מן ברזל בענין שפרשנו וכיון שפירש רב כהנא באסבי הקשו עליו וכי תמצא עגלה מגולה ואסבי לא נעשו אלא להגבן על גבי עגלה פעונה ובעת שהיא פעונה מקורה היא ורהיטא שטואל ביתידות פי׳ יתידות שנים שלשה רחבות כמו מטה אגודות בעגלה שנמצא בין יתד ליתד כמו אמה ונמצאת העגלה כולו מגולה היא כולה. והצדק שמואל להעמידה ביתידות משום דתני׳ ר׳ חייא תחתיהן ואי אפשר להיות לעגלה תחת הדא אינה מקורה אלא ביתידות שיש רוחה הרבה ביניהן דליכא למימר בהן כלבוד דמי והיא כדבענן למימר לקמן כי שיעור ב׳ עגלות מלכלות זו בצד זו בס״ו אמה ומיכן למדנו דדך רשות הרבים ס״ו אמה אלו ס״ו אמה ואמה יתירה למקום בן לוי כו׳. ת״ר קרשים מלמטה עוביין אמה מלמעלן כלין והולכין עד כו׳ ר׳ יהודה דרש יהיו תמים על ראשו מלשון כלוי כדכתיב תמו נכרתו והאי דכתיב יחדיו בענין דליתו משולבים כאחד כשמוחברן דומין כאלו אחד הן ולא להוון משתלפי מהדדי ור׳ נחמיה דייק יחדיו שיהו שוין סופן עד ראשן והא דכתיב תמים דמיתי שלמים ולא מיתי דניסרא בשלמא לס״ר כשם שמלמטן עוביין אמה כך מלמעלן עוביין]